

Chambre des Représentants

SESSION 1965-1966

18 OCTOBRE 1966

PROPOSITION DE LOI

relative aux pensions
des officiers et agents judiciaires
près les parquets.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le régime des pensions à la police judiciaire est régi par la loi du 15 mai 1920, axée elle-même sur la loi générale sur les pensions civiles et ecclésiastiques du 21 juillet 1844. Il s'impose actuellement de légiférer, à nouveau, compte tenu de certains éléments dont l'importance ne semble pas avoir été suffisamment prise en considération. Depuis le dépôt par nous de la proposition n° 1041/1, du 8 avril 1965, est intervenue la loi du 14 avril 1965 qui permet d'octroyer, aux chefs de laboratoire de police scientifique et aux opérateurs, le bénéfice du calcul de leur pension en cinquantièmes par années prestées, comme pour les officiers et agents judiciaires des parquets.

Dans les textes qui vont suivre, l'appellation « officiers judiciaires » comprendra les chefs de laboratoire, de même que celle « d'agents judiciaires » comprendra les opérateurs de laboratoire. Par « membres de la police judiciaire », il faut entendre l'ensemble des deux catégories.

L'âge de la mise à la retraite des membres de la police judiciaire doit être ramené de 65 à 60 ans. Des arguments sérieux justifient cette revendication :

1. Tous les services de sécurité — ce terme étant pris au sens large — ou de police voient leurs membres bénéficier d'un régime préférentiel de pensions par rapport aux fonctionnaires et agents de l'Etat, employés et ouvriers. Les gendarmes, les militaires, les pompiers, les policiers communaux sont dans ce cas. La loi du 14 février 1961 a, d'une manière générale, tendu à unifier les divers régimes ou a abrogé des réglementations qui pouvaient être considérées comme excessives. C'est ainsi que les gendarmes recrutés après l'application de la loi unique ne peuvent plus obtenir la mise à la pension après 20 ans de service, comme c'était le cas antérieurement. Ils doivent maintenant être âgés

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1965-1966

18 OKTOBER 1966

WETSVOORSTEL

betreffende de pensioenregeling
voor de gerechtelijke officieren en agenten
bij de parketten.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De pensioenregeling bij de gerechtelijke politie valt onder de wet van 15 mei 1920, die steunt op de algemene wet van 21 juli 1944 op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen.

Er dient thans in nieuwe wetsbepalingen te worden voorzien in verband met bepaalde factoren waarvan het belang niet voldoende in aanmerking schijnt te zijn genomen. Sedert wij op 8 april 1965 het voorstel 1041/nr. 1 indienden, is de wet van 14 april 1965 goedgekeurd, die het mogelijk maakt aan de chefs en operateurs van de laboratoria voor wetenschappelijke politie een pensioen toe te kennen dat berekend is in vijftigsten per prestatiejaar, zoals voor de gerechtelijke officieren en agenten bij de parketten.

In de hiernavolgende teksten zijn onder de benamingen « gerechtelijke officieren » de laboratoriumchefs en onder « gerechtelijke agenten » de laboratoriumoperateurs begrepen. Onder « leden van de gerechtelijke politie » dienen al de personeelsleden van de twee categorieën te worden verstaan.

De leeftijd voor de pensionering van de leden van de gerechtelijke politie dient van 65 op 60 jaar te worden gebracht. Er zijn ernstige argumenten die pleiten voor deze eis :

1. In alle veiligheidsdiensten — in de ruime zin van dit woord — en in de politiediensten genieten de leden een pensioenstelsel dat veel voordeliger is dan dat van de ambtenaren en personeelsleden van de Staat, van de bedienden en arbeiders. De rijkswachters, militairen, brandweerlieden en gemeentelijke politieagenten verkeren in dit geval. De wet van 14 februari 1961 heeft, als algemene regel, de verschillende stelsels eenvormig willen maken of heeft de reglementeringen afgeschaft die als buitensporig konden worden beschouwd. Zo kunnen b.v. de rijkswachters, die aangeworven werden na het van kracht worden van de eenheidswet, niet meer zoals vroeger hun pensionering

de 56 ans. Cet âge est porté à 60 ans pour les policiers communaux, les pompiers et les gardes champêtres, ainsi que les brigadiers, en vertu de l'arrêté royal du 17 février 1961, pris en fonction de la loi unique. Le moment de la mise à la retraite des militaires dépend de l'âge et du grade, mais ce régime reste préférentiel.

2. Les considérations qui accordent un régime de faveur à ces catégories sont identiques à celles dont la police judiciaire peut se prévaloir. Il est indéniable que la P. J. est un service de sécurité, ce qui signifie que ses membres sont astreints à des prestations dont la durée et l'urgence requièrent une santé physique, nerveuse et morale très solide. Les membres de la P. J. doivent subir un examen-concours qui comporte des épreuves physiques; c'est une preuve qu'on exige d'eux davantage que des candidats à des postes administratifs. Le service à la P. J. est un service très actif, qui demande un effort exceptionnel.

3. La situation de la P. J. est assez singulière, sinon unique dans l'appareil administratif et judiciaire de la Belgique; un « préliminaire » de l'arrêté royal du 29 mars 1951 stipule en effet « Considérant que l'arrêté royal du 2 octobre 1937 portant statut des agents de l'Etat n'est pas applicable aux officiers et agents judiciaires près les parquets, et que ceux-ci n'appartiennent pas au cadre du personnel du Ministère de la Justice ». Ce texte est clair : les membres de la P. J. ne sont pas des « administratifs »; on n'en doutait d'ailleurs pas. Ils ne font pas non plus partie de l'ordre judiciaire. Leur position indéfinie leur a valu, généralement, les désavantages des deux catégories, sans en obtenir toujours, ni totalement, les bénéfices.

4. Dans le domaine si important des maladies professionnelles et des accidents du travail, il y aurait beaucoup à faire également. Les mesures propres à régler la situation particulière des officiers et agents judiciaires devront faire l'objet d'une réglementation spéciale. Il ne nous a pas paru opportun de les inclure dans la présente proposition de loi, et ces mesures feront l'objet d'une autre proposition.

5. Les membres de la P. J. sont environ 600. Leurs collègues des autres pays sont pensionnés à un âge moins élevé : 60 ans en Allemagne avec une prime de départ; 55 ans en France, même pour des commissaires divisionnaires; 60 ans en Hollande. Il ne semble pas qu'il existe un seul pays où les policiers soient mis à la retraite à 65 ans. Il faut préciser que l'âge moyen des brigades judiciaires reste beaucoup trop élevé, malgré l'entrée récente d'éléments jeunes. Les policiers qui ne sont plus aptes à remplir leurs missions constituent une charge pour le service. A ce sujet, M. Louwage, commissaire général honoraire aux délégations judiciaires, dont l'autorité et la compétence ne peuvent être mises en doute déclarait : « Les membres de la P. J. âgés de plus de 60 ans ne sont plus aptes à remplir les prestations que leur imposent les services actifs. Le maintien de ces agents en fonction constitue un gaspillage des deniers de l'Etat. »

6. La commission paritaire consultative syndicale, présidée par un magistrat de la cour de cassation, et composée de hauts magistrats et de représentants des syndicats

na 20 jaar dienst bekomen; thans moeten zij 56 jaar oud zijn. Die leeftijd wordt, op grond van het koninklijk besluit van 17 februari 1961, genomen ter uitvoering van de eenheidswet, op 60 jaar gebracht voor de gemeentelijke politieagenten, de brandweerlieden en de veldwachters evenals voor de brigadiers. De leeftijd voor de pensionering van de militairen hangt af van de graad en het wapen, doch hiervoor geldt nog steeds een gunstregeling.

2. De overwegingen op grond waarvan een gunstregeling verleend wordt aan die categorieën, zijn dezelfde als die welke de gerechtelijke politie kan invoeren. Het valt niet te loochenen dat de gerechtelijke politie een veiligheidsdienst is; dit brengt met zich dat de leden ervan gehouden zijn tot langdurige en spoedeisende dienstprestaties die een stevige fysische, psychische en morele gezondheid vergen. De leden van de gerechtelijke politie moeten een vergelijkend examen afleggen, dat lichamelijke proeven omvat; dit bewijst dat van hen meer geëist wordt dan van kandidaten voor administratieve betrekkingen. De dienst van de G. P., is een zeer actieve dienst, die een uitzonderlijke inspanning vergt.

3. In het Belgisch administratief en gerechtelijk apparaat verkeert de gerechtelijke politie in een eigenaardige, ja zelfs unieke toestand; een considerans van het koninklijk besluit van 29 maart 1951 luidt inderdaad : « Overwegende dat het koninklijk besluit van 2 oktober 1937 houdende statuut van het rijkspersoneel niet van toepassing is op de gerechtelijke officieren en agenten bij de parketten, dat dezen niet behoren tot het kader van het personeel van het Ministerie van Justitie ». Die tekst is duidelijk : de leden van de gerechtelijke politie zijn geen administratieve krachten : daar zal trouwens niemand zich over verwonderen. Zij maken ook geen deel uit van de rechterlijke orde. In die onduidelijke toestand vielen hun meestal de nadelen van elk der twee categorieën te beurt, zonder dat zij daarom altijd, of volledig, de voordelen van die twee statuten bewaarden.

4. Ook op het zo belangrijke gebied van de beroepsziekten en de arbeidsongevallen is er heel wat te doen. De gepaste maatregelen tot regeling van de bijzondere toestand van de gerechtelijke officieren en agenten zullen moeten worden vastgelegd in een bijzondere reglementering. Wij achten het niet opportuun die maatregelen in dit wetsvoorstel op te nemen, doch wij zullen ze in een ander voorstel verwerken.

5. De gerechtelijke politie telt ongeveer 600 leden. In de andere landen worden hun collega's op een jongere leeftijd op pensioen gesteld : 60 jaar in Duitsland, met een premie bij vertrek; 55 jaar in Frankrijk, zelfs voor de « commissaires divisionnaires »; 60 jaar in Nederland. Er blijkt geen enkel ander land te bestaan waar de politiebeambten op 65-jarige leeftijd op pensioen worden gesteld. Er zij in dit verband op gewezen dat de gemiddelde leeftijd der gerechtelijke brigades veel te hoog ligt, ondanks de recente aanwerving van de jonge krachten. De politiebeambten die niet meer geschikt zijn om hun opdrachten te vervullen, zijn een last voor de dienst. Men moet bevestigen wat in dit verband werd gezegd door de heer Louwage, ere-commissaris-generaal voor gerechtelijke opdrachten, wiens gezag en bevoegdheid niet kunnen worden betwijfeld : « De leden van de gerechtelijke politie boven 60 jaar zijn niet langer geschikt om de door de actieve dienst vereiste opdrachten te vervullen. Door die ambtenaren in functie te behouden, wordt het geld van de Staat verspild. »

6. Het paritair comité voor syndicaal advies, dat voorgezeten wordt door een magistraat van het Hof van cassatie en samengesteld is uit hoge magistraten en uit ver-

agréés, a admis qu'un abaissement de l'âge de la mise à la pension s'imposait.

7. Les éloges décernés chaque année au Parlement par des Sénateurs ou Députés de tous les partis doivent se concrétiser; il importe de marquer notre sollicitude vis-à-vis d'un très petit nombre d'agents dont la carrière est dangereuse et nerveusement épuisante. A une époque où, hélas, une recrudescence de la criminalité de violence est indéniable, et exige une répression dynamique et constante, nous devons nous faire un devoir de rajeunir les cadres de la police judiciaire.

8. Nous espérons vivement que le Ministre de la Justice accordera son appui à cette opposition car, dans notre intervention lors de la discussion du budget de son département pour l'exercice 1966, en section permanente, nous avons repris avec plaisir trois phrases prononcées au Sénat par M. Wigny : « Nous avons une vieille police et des malfaiteurs modernes »; « Il faut absolument revoir tout cela et réorganiser les polices »; « Cela coûtera quelque argent, mais j'espère avoir le soutien du Sénat et de la Chambre. Nous sommes un pays riche, et il s'agit d'une prime d'assurance ».

tegenwoordigers van de erkende vakverenigingen, heeft erkend dat de pensioengerechtigde leeftijd moet worden verlaagd.

7. De lofbetuigingen die Senatoren en Volksvertegenwoordigers van alle partijen telkenjare in het Parlement uitspreken, dienen in daden te worden omgezet : wij dienen te zorgen voor een zeer klein aantal personeelsleden, wier loopbaan vol gevaren en zenuwslopend is. In een periode, waarin de misdadigheid met geweldpleging jammer genoeg kennelijk toeneemt, zodat een krachtdadige en voortdurende bestraffing vereist is, hebben wij tot plicht de kaders van de gerechtelijke politie te verjongen.

8. Wij hopen ten stelligste dat de Minister van Justitie dit voorstel zal steunen, want bij de bespreking van de begroting van zijn departement voor het dienstjaar 1966 in de vaste afdeling, hebben wij met genoeg drie zinnen overgenomen die door de heer Wigny zijn uitgesproken in de Senaat : « Bij ons is de politie verouderd, terwijl de misdadigers modern zijn »; « Dit alles moet absoluut worden herzien en de politiekorpsen moeten worden gereorganiseerd »; « Een en ander zal wel wat geld kosten, doch ik hoop op de steun van de Senaat en van de Kamer te kunnen rekenen. Ons land is een rijk land, en het gaat hier om een verzekeringspremie. »

E. E. JEUNEHOMME.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

Sans préjudice à l'application des lois du 21 juillet 1844, du 15 mai 1920 et du 14 avril 1965, les officiers et agents judiciaires près les parquets seront mis à la pension à l'âge de 60 ans, pourvu qu'ils comptent 30 années de service admissibles.

Art. 2.

La pension est calculée sur la base du traitement moyen de la dernière année, à raison de 2 % pour 20 ans et de 2,4 % pour chacune des années suivantes.

Art. 3.

Les dispositions qui précèdent sont applicables aux chefs de laboratoire et aux opérateurs de laboratoire de police scientifique de la police judiciaire des parquets.

Art. 4.

La présente loi entre en vigueur le premier jour du mois qui suit sa publication au *Moniteur belge*.

23 juin 1966.

WETSVOORSTEL

Artikel 1.

Onverminderd de toepassing van de wetten van 21 juli 1844, 15 mei 1920 en 14 april 1965 worden de gerechtelijke officieren en agenten bij de parketten op pensioen gesteld op de leeftijd van 60 jaar voor zover zij 30 in aanmerking komende jaren dienst tellen.

Art. 2.

Het pensioen wordt berekend op voet van de gemiddelde wedde van het laatste jaar, naar rata van 2 % voor 20 jaar en van 2,4 % voor elk van de volgende jaren.

Art. 3.

De bovenstaande bepalingen zijn van toepassing op de laboratoriumchefs en op de laboratoriumoperators van de wetenschappelijke politie van de gerechtelijke politie bij de parketten.

Art. 4.

Deze wet wordt van kracht de eerste dag van de maand na de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

23 juni 1966.

E. E. JEUNEHOMME,
P. DELFORGE,
G. MUNDELEER,
M. PIRON,
G. VAN LIDTH DE JEUDE,
L. OLIVIER.